

Lonkan tekonivelen valinta

LT Inari Laaksonen, TYKS ORTO
Valtakunnalliset tekonivelpäivät
Turku, 25.4.2019

Sisältö

1. Tekonivelmallien arviointi
2. Liukupinnat
3. Fiksaatiometodin valinta

Lonkan tekonivel

- Suomessa tehdään vuosittain n. 10 000 primaari totaalilonkkaproteesia (THA)
- Komplikaatiot kohtuullisen harvinaisia totaaliproteeseilla
- NICE guidelinen mukaan hyväksyttävä 10 v survival rate implantille on 95%
- Yleinen toimenpide pienikin komplikaatioiden vähentyminen vaikuttaa kansanterveyteen

www.thl.fi/far

THL 2013

Miksi lonkan tekonivelen valinnalla on väliä?

- Mahdollisimman hyvä toiminnallinen lopputulos
- Pyritään minimoimaan komplikaatiot
  - Uusintaleikkausten vähentäminen
- Potilaaseen liittyvät tekijät
  - Ikä (luun laatu)
  - Aktiivisuustaso

Tekonivelmallien selviytymisen arvioiminen

- Uusia tekonivelmalleja kehitetään jatkuvasti
  - Tarkoituksena saada parempi toiminnallinen tulos potilaille ja vähentää uusintaleikkauksien tarvetta
- Rekisteriseuranta
- Kliininen tutkimus
- ODEP rating
  - NICE guideline valvonta
  - Perustuu seuranta-aikaan, otoksen kokoon ja revisiomääriin

M/L Taper

>>

Manufacturer: Zimmer Biomet
Product Type: Hip Stems
Fixation: Cementless
Modularity: Modular
Date of first use: 2003

more information >

ZIMMER BIOMET

ODEP
10A*

Pinnacle Cementless Acetabular Cup

Manufacturer: DePuy
Product Type: Hip Cups
Fixation: Cementless
Modularity: Modular
Date of first use: 2000

more information >

 DePuySynthes
COMPANIES OF Johnson & Johnson

ODEP
13A*

What Is the Benefit of Introducing New Hip and Knee Prostheses?

Anand, Rajan, MBBS¹; Graves, Stephen E., MBBS, DPhil, FAOrthA¹; de Steiger, Richard N., MBBS, Dip Biomech, FRACS(Orth)¹; Davidson, David C., MBBS, FRCSEd, FAOrthA¹; Ryan, Philip, MBBS, BSc, FAFPHM¹; Miller, Lisa N., BSc Hons (Math)¹; Cashman, Kara, BSc Hons (O&G), Grad Dip Math Sc¹

Liukupinnat

- Tekonivelen toisiinsa nivelyvät osat eli liner ja nuppi muodostavat liukupintaparin
- Kultainen standardi metalli-muovi liukupinta
- Nykyään Suomessa käytössä metalli-muovi, keraami-muovi ja keraami-keraami yhdistelmät
- 2000-luvulla metalli-metalli liukupinnat suosiossa
  - Käytöstä luovuttu Suomessa korkean metallireaktiofrekvenssin vuoksi

Metal on Polyethylene

Metal on Metal

Ceramic on Ceramic

Metalli-muovi liukupintapari

- Kulumisongelmat vanhempien polyeteenien kanssa
  - Pienpartikkelit kulumisen seurauksena → osteolyysi ja komponenttien irtoaminen
- Nykyään käytössä highly crosslinked polyethylene (silloitettu polyeteeni)
  - Muovin kulumisen vaikuttaa olevan selvästi vähäisempää kuin perinteisillä polyeteeneillä
  - Osassa muoveja myös E2 vitamiinia (hapettumisen ehkäisy)

Keraamiliukupinta

- Kovin liukupinta materiaali
- Keraaminen nuppi voidaan yhdistää joko silloitetusta polyeteenistä tai keraamista valmistettuun lineriin
- Kuluminen vähäistä ja hierre biologisesti vähäaktiivista
- Kovan liukupinnan vuoksi herkkä asentovirheille
  - Vinkuminen
  - Rikkoutumisriski

Ceramic bearings for total hip arthroplasty are associated with a reduced risk of revision for infection

Rami Madanat^{1,2,3}, Inari Laaksonen^{1,3}, Stephen E Graves⁴, Michelle Lorimer⁵, Orhun Muratoglu^{1,2}, Henrik Malchau^{1,2}

¹Harris Orthopaedic Laboratory, Massachusetts General Hospital, Boston, MA, USA

²Department of Orthopaedics and Traumatology, Helsinki University Hospital, Helsinki, Finland

³Harvard Medical School, Boston, MA, USA

⁴Australian Orthopaedic Association National Joint Replacement Registry (AOANJRR), Adelaide, SA, Australia

⁵South Australia Health and Medical Research Institution (SAHMRI), Adelaide, SA, Australia

Metalliliukupintaiset lonkan tekoniiveet

- Metalliliukupintaisten (MoM) tekoniivelten käyttö runsasta 2000-luvun alussa
- Australian rekisteri ensimmäinen joka huomasi yllättävän korkeat revisioprosentit
- 2010 ensimmäisen MoM tekoniiveltyypin markkinoilta vetäminen

Fiksaatiomenetelmät

- Lonkan tekonivel voidaan kiinnittää joko sementillä tai ilman, jolloin komponentti kasvaa luuhun kiinni
- Valinta fiksaatiometodista tehdään tapauskohtaisesti
- Vanhemmilla tai muuten heikkoluisilla potilailla sementti vahvistaa ydinonteloa sisältäpäin ja vähentää periproteettisen murtuman riskiä

Sementitön

Sementoitu

Hybridi

Reverse hybridi

Sementoinnin etuja

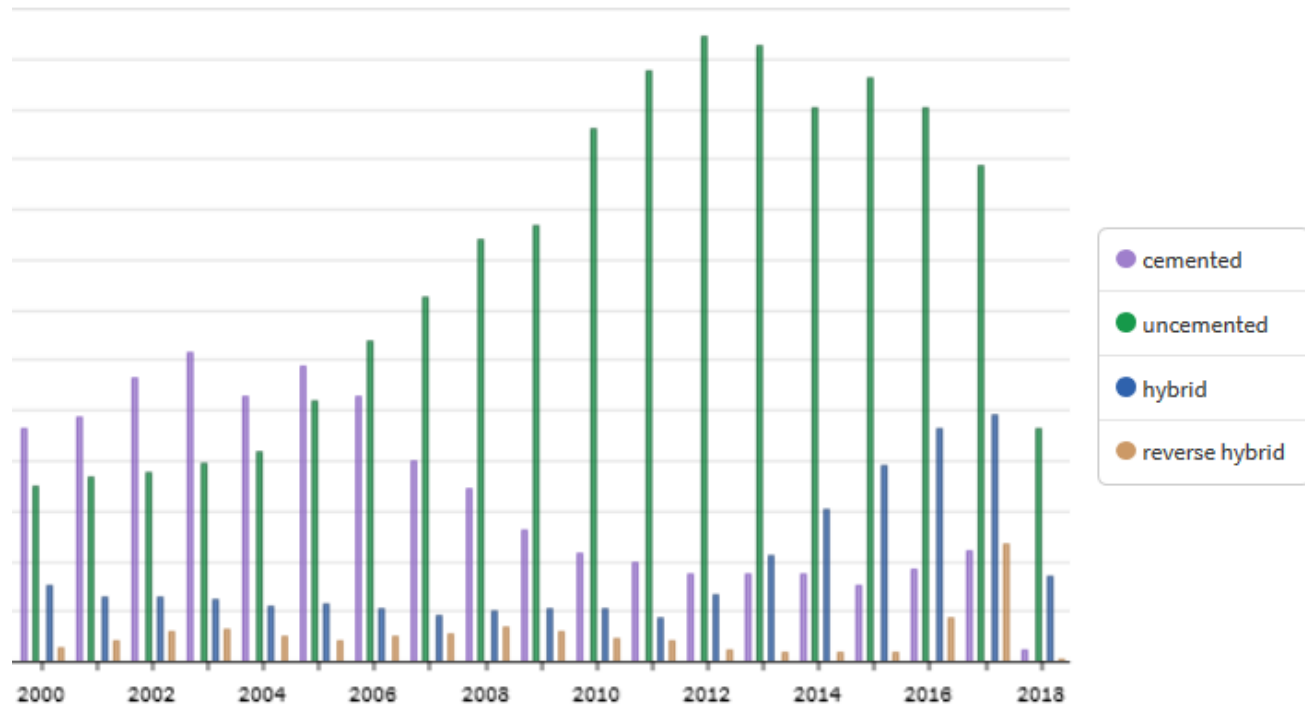
- Parempi implant survival vanhemmilla THA potilailla
  - Selkeä trendi kaikissa suurimmissa rekistereissä (Suomi, Ruotsi, Australia, NJR)
- Pienempi uusintaleikkausriski sementoiduilla HA:lla verrattuna sementoimattomiin
- Vähemmän kipua ja nopeampi mobilisoituminen leikkauksen jälkeen

Yli-Kyyny et al. Acta Orthop 2014

Gjertsen et al. JBJS (Br) 2012

Parker et al. Cochrane syst rev 2010

Fiksaatiometodit Suomessa 2000-luvulla THA:ssa

www.thl.fi/far

	Denmark	Sweden	Norway	Finland
Cemented	36.9	84.1	70.8	39.3
Uncemented	40.3	7.5	15.3	47.8
Hybrid	21.9	3.1	3.3	9.6
Reverse hybrid	0.9	5.3	10.6	3.4

Mäkelä et al. Acta Orthop 2014

Fiksaatiometodin vaikutus revisioriskiin Australian rekisterissä

- Australian rekisteridatassa murtuma on yleisin revision syy THA revisioon
- 2018 raportissa >80 vuotiailla tärkein uusintaleikkauksiin vaikuttava tekijä oli sementitön varsi, joka lisäsi uusintaleikkauksen riskiä verrattuna hybridi tai kokonaan sementoituun tekoniiveleen
- Koko rekisteridatassa hybridi ja sementtifiksaatiolla pienempi revisioriski kuin sementittömällä
- Alaryhmäanalyysissä ikäluokissa <55v ja 55-64v revisioriskillä ja fiksaatiolla ei ollut kuitenkaan yhteyttä
  - Tuli kuitenkin esiin jo 65-74v ikäryhmässä!

Yhteenveto

- Optimaalisella tekonivelen valinnalla voidaan:
  - Vähentää komplikaatioita
  - Minimoida revisioriski
  - Parantaa toiminnallista lopputulosta
- Metall-XLPE liukupinnoista hyvä pitkäaikaistutkimusnäyttö, myös keraami-XLPE ja keraami-keraami hyviä liukupintavaihtoehtoja
- Yli 65-vuotiailla potilailla selkeä näyttö varren sementoinnin hyödyistä

KIITOS!

TYKS ORTO

JOTTA LIIKE JATKUISI

TYKSORTO.FI